

Rasspecifik avelsstrategi RAS för **Pražský krysařík**

Innehåll

Inledning	3
Generellt om rasen	4
Rasens population/avelsstruktur	7
Övergripande avelsmål för rasen	10
Hälsa	11
Mentalitet	17
Exteriör	18
Källhänvisning	20

Inledning

Rasklubben Svenska Pražsky krysařík klubben (SPKK) har fått i uppdrag av Svenska Kennelklubben (SKK) via Svenska Dvärghundsklubben (SDHK) att revidera rasspecifik avelsstrategi (RAS-Strategin gäller alla uppfödare och hanhundsägare för rasen Pražsky krysařík, oavsett om de är medlemmar eller inte i SPKK. Denna strategi gäller tills vidare.

RAS är ett kontinuerligt arbete för att främja kvalitetsutveckling av rasen. Det är Svenska Pražsky krysařík klubbens stora förhoppning att alla, uppfödare såväl som hanhundsägare, känner sitt ansvar att bevara och utveckla rasen Pražský krysařík. RAS ska innehålla kort om rasens historia, nuläge samt ge vägledning till rasens uppfödare.

Arbetet med RAS har löpande redovisats för styrelsen i SPKK. Förankring av RAS har skett genom att det skickats till samtliga medlemmar i SPKK via mail för genomläsning och med möjlighet att inkomma med synpunkter, som därefter bearbetats av rasutvecklingsgruppen (RUG).

En hälsoenkät genomfördes år 2016. Enkäten publicerades på Svenska Pražsky krysařík klubbens hemsida och gick att ladda ned. Svarefrekvensen var låg och täckte ca 10% av populationen, uppgifterna var delvis ofullständiga samt endast hälften av de berörda hundarna var stambokförda. SDHK bedömde att uppgifterna behövde kompletteras med statistik från försäkringsbolag, eftersom Pražsky krysařík inte är representerade i, Agria Breed Profile, vilket de flesta andra klubbars RAS baseras på. SPKK har efterfrågat statistik och har under år 2022 fått in uppgifter från tre av de större försäkringsbolagen. Uppgifterna från försäkringsbolagen har jämförts med hälsoenkäten och resultaten överensstämmer i stora drag. SPKK har i samråd med SDHK därför valt att även använda den tidigare hälsoenkäten som en komplettering. Representanter från Pražsky krysařík klubbens styrelse och från arbetsgruppen för RUG har medverkat vid avelskonferenser samt avelsfunktionärsutbildning för att inhämta information om hur RAS ska skrivas.

Genom RAS vill Svenska Pražsky krysařík klubben arbeta för:

- Att använda hundar i avel med:
 - mentala egenskaper anpassade till rasens funktion och samhällets krav
 - naturlig fortplantningsförmåga
 - god exteriör som följer rasstandard
- Att kombinera individer med strävan efter så låg inavelsgrad som möjligt för att främja genetisk variation
- Att bibehålla fokus på hälsa genom avel som gynnar avkommans möjlighet till ett långt liv utan hälsostörningar.

Kom ihåg att RAS skall vara en gemensam handlingsplan att samlas runt - inte ett regelverk.

Generellt om rasen

Rasens historia, bakgrund och utveckling

Rasen är mycket gammal och det finns forskning som funnit att rasen har rötter så långt tillbaka som till 1000-talet e.Kr.

Tomaso da Modena – Madona, Kaple sv. Kříže na Karlštejně.

Det är känt att hundar av Pražský krysařik-typ varit omtyckta av flera böhmiska kungar och andra adelsmän som levte i det som idag är Tjeckien och Slovakien. Dessa hundar lär ha fungerat både som sällskap och råttjägare. Just namnet "Pražský krysařik" betyder "råttjägare från Prag". Flera Pražský krysařik ska genom åren ha givits som gåvor av de böhmiska kungarna till andra kungligheter runt om i Europa.

År 1620 efter de inledande striderna i det trettioåriga kriget försvann emellertid Böhmen som en självständig stat. Detta blev ett hårt slag för rasen, och man tror att hundar av denna typ främst överlevde hos allmogen.

Man kan tänka sig att hundarna under lång tid använts för sitt ursprungliga syfte, jakt av små gnagare samt som sällskap.

Ledande tjeckiska kynologer som Theodor Rotter, Frantisek Dvoracek och Otakar Karlik blev intresserade av en artikel 1934 i tidningen "PES" Hunden, med titeln "Kommer den ärorika rasen Pražský krysařik att överleva" och försökte sätta igång ett avelsprogram och samla information. De misslyckades dock att få rasen erkänd eftersom det på den tiden krävdes stamtavla sex generationer bakåt för att kunna registrera en hund, ett krav ingen Pražský krysařik kunde uppfylla. År 1950 förlorade Theodor Rotter hela sin egendom och med den dokumentationen som han hade rörande Pražský krysařik.

På 1980-talet började man återigen rekonstruera rasen. I återupplivandet av den nutida Pražský krysařik spelade hundforskarna Jan Findejs och Rudolf Siler en stor roll. Man startade en rasklubb och fick ett erkännande från moderlandets kennelklubb Czech-Moravian Cynological Union. 1980 registrerades den första Pražský krysařik i den tjeckiska stamboken. Den internationella populationen är i dagsläget relativt liten, men populariteten är stor och intresset för rasen likaså, både i rasens moderland och internationellt.

I Sverige

År 2006 är det första år vi med säkerhet vet att det införts hundar av rasen till Sverige. Rasklubben startades samma år och ett arbete för att säkra rasens framtid i Sverige påbörjades. Rasen fick väldigt snabbt börja registreras i ett så kallat annexregister. Rasklubben blev avtalsansluten till SKK år 2007 och samma år föddes den första svenskregistrerade kullen.

Under 2011 höll SPKK två inmönstringar för att försöka öka rasens genetiska variation. Detta gjordes i samarbete med SKK. En inmönstring för rasen där hunden jämfördes av mönstringsförrättare gentemot rasstandarden för Pražský krysařik skedde och 18 av 29 deltagande hundar bedömdes vara av tillräcklig kvalitet och godkändes för inregistrering i annexregistret. 2014 hölls en tredje inmönstring där 7 av de 16 deltagande hundarna godkändes med tillräcklig kvalitet för inregistrering.

Populationens utveckling

Rasens ursprungliga färg är svart med tanteeckning. Under åren har fler färger tillkommit och erkänts av Czech-Moravian Cynological Union. Godkända färger är: svart-, brun-, blå-, och lila med tanteeckning, merle i dessa varianter samt enfärgat röd och gul. Godkända hårlag är: kort- och medellång päls.

Sedan 1980-talet har det i Tjeckien medvetet förts in nya individer till stamboken. Det är ännu osäkert vad detta fört med sig i betydelse av genetisk variation. I slutet av 2008 stängde den tjeckiska rasklubben stamboken för att man ville utvärdera resultatet av de inmönstrade hundarna. 2019 blev rasen preliminärt godkänd av FCI.

I Tjeckien har det funnits en stark tradition med både relativt hög inavel, matadoravel och upprepade parningar av samma kombinationer. Efter hand har den genetiska variationen ökat, vilket har lett till färre upprepade kombinationer samt mindre matadoravel och lägre inavelsgrad i både hemlandet och i Sverige.

Rasens population/avelsstruktur

Nuläge

Populationsstorlek, registreringsciffror

Registreringsciffror tagna från SKK avelsdata visas nedan. Den period som visar totalt 1414 registreringar, varav 206 är importter från att rasklubben bildades 2007 och fram till år 2022. Av de 1414 registrerade hundarna var 712 tikar och 702 hanar. Statistiken visar att antalet registrerade valpar per år har minskat.

Den genomsnittliga kullstorleken varierar mycket litet över åren och ligger runt 2,5–3 valpar per kull.

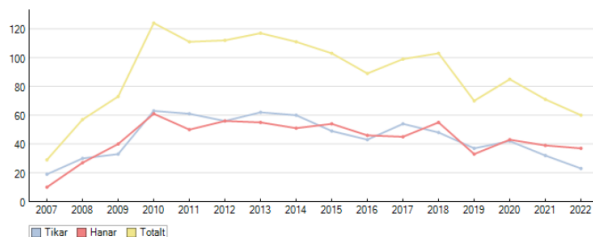

Statistik registrering

Registreringsår: 2007 - 2022 Visa

Antal reg/år	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Tikar (varav importer)	19 (16)	30 (22)	33 (14)	63 (32)	61 (6)	56 (4)	62 (7)	60 (1)	49 (4)	43 (7)	54 (3)	48 (3)	37 (2)	42 (1)	32 (4)	23
Hanar (varav importer)	10 (10)	27 (10)	40 (8)	61 (19)	50 (4)	56 (4)	55 (5)	51 (4)	54 (3)	46 (1)	45 (2)	55 (2)	33 (1)	43 (1)	39 (6)	37
Totalt	29 (26)	57 (32)	73 (22)	124 (51)	111 (10)	112 (8)	117 (12)	111 (5)	103 (7)	89 (8)	99 (5)	103 (5)	70 (3)	85 (2)	71 (10)	60

Importter kan visas fr.o.m. 2004

Genomsnittlig kullstorlek

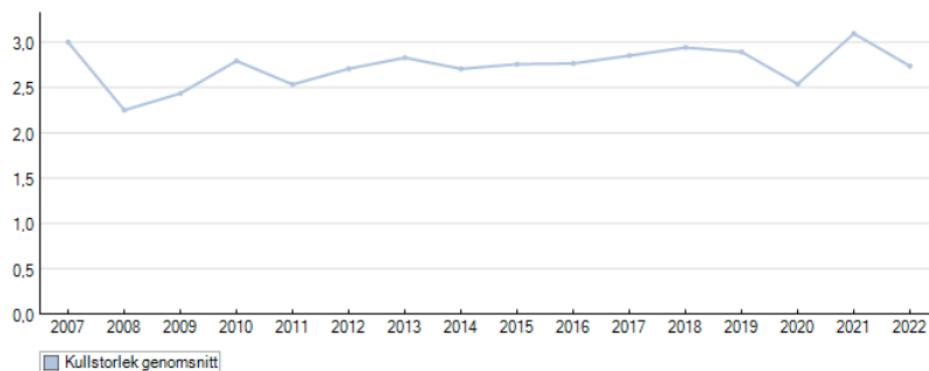

Djur använda i avel

Hundar använda i avel mellan: 1990 - 2022 Typ: kullstorlek Visa

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Kullstorlek genomsnitt	3,0	2,3	2,4	2,8	2,5	2,7	2,8	2,7	2,8	2,8	2,9	2,9	2,9	2,5	3,1	2,7
Antal kullar	1	12	23	29	30	41	35	34	37	34	27	34	28	26	21	19

(År = födelseår)

Användning av avelsdjur, ålder första valpkull, avkommor per avelsdjur, barnbarn

Användning av avelsdjur:

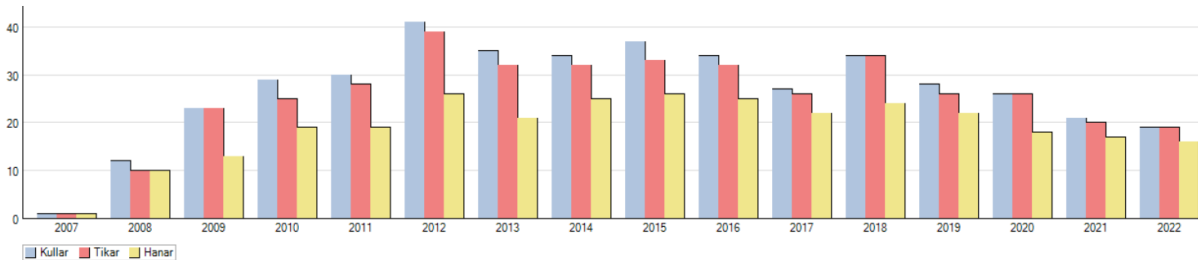

Djur använda i avel

Hundar använda i avel mellan: 1990 - 2022 Typ:

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Totalt
Kullar	1	12	23	29	30	41	35	34	37	34	27	34	28	26	21	19	431
Tikar	1	10	23	25	28	39	32	32	33	32	26	34	26	26	20	19	203
Hanar	1	10	13	19	19	26	21	25	26	25	22	24	22	18	17	16	145

Antal olika tikar resp. hanar använda i avel ett visst år. (År = födelsedatum för kull)
D.v.s. Hur många tikar resp. hanar användes i avel till kullar födda år xxxx.

Ålder första valpkull:

Den vanligaste åldern för föräldradsjurens första valpkull är, enligt Svenska kennelklubbens avelsdata, mellan 2 och 3 års ålder.

Avkommor per avelsdjur och antal barnbarn:

Under åren 2007–2022 användes 100 tikar respektive 87 hanar i avel.

Avelstikarna har i genomsnitt fått 7,9 svenskfödda avkommor och avelshanarna 9,3 svenskfödda avkommor.

Avelstikarna har i genomsnitt fått 11,7 svenskfödda barnbarn och avelshanarna 16,4 svenskfödda barnbarn.

Övergripande avelsmål för rasen

Svenska Pražský Krysařík Klubben (SPKK) har ansvaret att följa utvecklingen av rasen Pražský krysařík. SPKK:s övergripande mål är att väcka intresse för rasen och främja avel med psykiskt, fysiskt samt exteriört fullgoda rastypiska individer.

Eftersom rasens utveckling grundar sig på uppfödarnas val av avelsdjur, är det viktigt med en gemensam avelsstrategi som tar tillvara rasens möjligheter till fortlevnad. Aveln ska vara målinriktad, långsiktig och hållbar. Med hållbar menas att aveln inte leder till brister avseende hälsa, mentalitet, funktion eller dränering av den genetiska variationen.

Hundens hälsa och välbefinnande ska alltid komma i första hand d.v.s. största hänsyn ska tas till hälsostörningar som orsakar lidande hos hunden och att i avel prioritera avkommans möjlighet till ett långt liv utan hälsostörningar.

Uppfödarna kan genom att följa den rasspecifika avelsstrategin för Pražský krysařík samt rasklubbens rekommendationer verka för att det i dag rådande hälsoläget bibehålls alternativt förbättras ytterligare.

Populationen hundar är fortfarande så pass liten att det inte förespråkas införande av något hälsoprogram. Dock bör rasens utveckling följas upp med riktade hälsoenkäter. Avel och uppfödning ska ske i överensstämmelse med djurskyddslagstiftningen, Svenska kennelklubbens grundregler samt med vägledning av den rasspecifika avelsstrategi, RAS som utarbetats av SPKK.

Övergripande mål

- Bibehålla det hälsoläget som för närvarande råder
- Bibehålla den låga inavelsgraden
- Bibehålla den genetiska variationen

Övergripande strategi

- Att kombinera individer med strävan efter så låg inavelsgrad som möjligt och inte överskrida SKK:s rekommendation om 6,25 %
- Importera obesläktat avelsmaterial
- Undvika att upprepa tidigare gjorda kombinationer för att främja genetisk variation, och därför använda ett så stort antal hundar som möjligt i avel med hänseende till exteriör, hälsa och mentalitet
- En enskild hund bör inte vara förälder till mer än 5 % av hundarna i sin generation i genomsnitt (beräknat över 5 år)
- Att använda hundar med mentala egenskaper anpassade till rasens funktion och samhällets krav
- Att använda hundar av god exteriör som följer rasstandard
- Att använda hundar med naturlig fortplantningsförmåga
- Informera om förbudet att para två individer med merlegener, eftersom stor risk för sjukdom föreligger, samt att rött och gult döljer merle

Hälsa

Även om rasen har få hälsoproblem är det viktigt att vi arbetar för att bibehålla den goda hälsostatusen.

Som hos alla raser förekommer även hos Pražský krysařik, genetiska defekter. Några har ärftlig utgång medan andra påverkas eller utlöses av miljöfaktorer. I avelsarbetet bör uppfödaren utgå från att avvikelser och problem i hälsa och sundhet, alltid är ärftliga tills motsatsen bevisats.

Nedan presenteras de vanligaste registrerade orsakerna till veterinärsbesök hos försäkringsbolagen som delat med sig av sin statistik.

- Tänder:
 - persisterande mjölk tänder
 - tandfrakturer

- Tumörer:
 - juvertumörer
 - hudtumörer
 - testikeltumörer

- Rörelseapparaten:
 - benfrakturer
 - patellaluxation
 - knäsmärtor

- Mage/tarm:
 - diarré
 - kräkningar
 - anorexi

Mål

- Att minska sjukdomsfrekvensen inom rasen samt förhindra uppkomsten av nya sjukdomar

Strategi

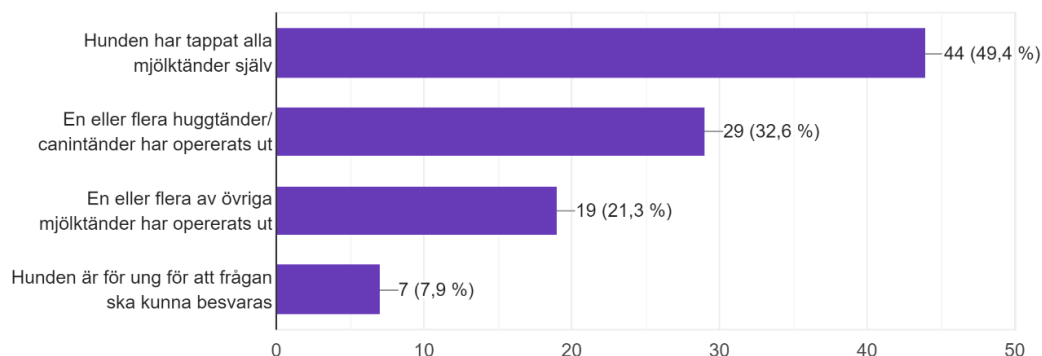
- Att inte avla på hundar yngre än 24 månader för att på så sätt kunna utvärdera avelsdjuren och därmed förhindra/begränsa antalet genetiska defekter och sjukdomar.
- Att klubben jobbar med att ge information till medlemmar via medlemsforumet på Facebook och övriga Pražský krysařík ägare via klubbens hemsida.

Bett och tänder

Samtliga försäkringsbolag svarar att högt på listan över sjukdomar och skador ligger persisterande mjölk tänder och där man blivit tvungen att extrahera dessa. Detta styrks även av resultatet i hälsoenkäten 2016. Både tänderna P1 och M3 saknas ofta hos rasen och får så göra enligt standarden, men även andra tänder har det saknats tandanlag hos somliga hundar. Vidare visar hälsoenkäten att ett fåtal hundar i rasen har visat olika former av bettfel. Som hos många andra små raser har Pražský krysařík relativt mycket bildning av tandsten.

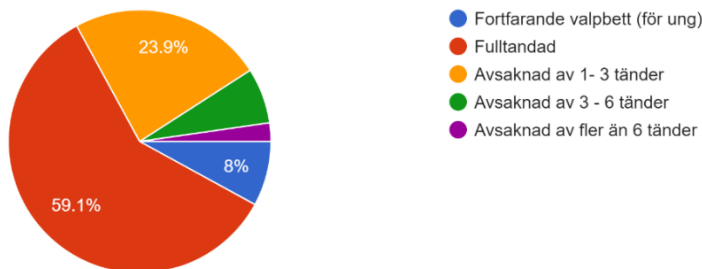
Persisterande mjölk tänder

89 svar

Tandstatus

88 responses

Utdrag ur hälsoenkäten 2016

Mål

- Förbättra tandstatusen hos rasen

Strategi

- Om möjligt prioritera hundar med bra tandstatus i avelsarbetet
 - låg tandstensbildning
 - naturlig avgång av mjölk tänder
 - låg grad av parodontit
- Om möjligt undvik att para två individer med avsaknad av tänder utöver P1 och M3

Tumörer

Försäkringsbolagens uppgifter påvisar att tumörer är en av de mest vanliga åkommorna oavsett ras. Juvertumörer är hormonrelaterade men orsakerna är inte helt klarlagda.

Mål

- Öka kunskapen om tumörer i juver, testikel samt hud

Strategi

- RUG bör följa utvecklingen av tumörer i juver, testikel och hud för att se om antalet affekterade hundar ökar över åren med hjälp av statistik från försäkringsbolagen och riktade hälsoenkäter

Rörelseapparaten

Patellaluxation

Patella, antal/ trend:

Hälsa

Födelseår: 2007 - 2022 Typ: Patella antal/trend Visa

Diagnos	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
patella, ua	1 (100,0 %)	5 (71,4 %)	17 (81,0 %)	16 (69,6 %)	13 (76,5 %)	16 (76,2 %)	11 (61,1 %)	15 (75,0 %)	18 (75,0 %)	17 (85,0 %)	10 (66,7 %)	14 (60,9 %)	17 (77,3 %)	10 (90,9 %)	11 (84,6 %)
patella, lateralt grad 1															
patella, lateralt grad 2															
patella, lateralt grad 3															
patella, mediant grad 1			2 (9,5 %)	3 (13,0 %)	4 (23,5 %)	2 (9,5 %)	3 (16,7 %)	4 (20,0 %)	2 (8,3 %)	3 (15,0 %)	3 (20,0 %)	5 (21,7 %)	2 (9,1 %)	1 (9,1 %)	1 (7,7 %)
patella, mediant grad 2		2 (28,6 %)	2 (9,5 %)	4 (17,4 %)		3 (14,3 %)	4 (22,2 %)	1 (5,0 %)	4 (16,7 %)		2 (13,3 %)	3 (13,0 %)	3 (13,6 %)		1 (7,7 %)
patella, mediant grad 3												1 (4,3 %)			
Totalt antal undersökta	1	7	21	23	17	21	18	20	24	20	15	23	22	11	13
Snittålder för undersökning (månader)	26	14	15	17	16	20	23	23	20	24	16	19	18	16	13
Antal födda	3	27	56	81	76	111	99	92	102	94	77	100	81	66	65

Föräldradjurens diagnos vid parningstillfället:

Hälsa

Födelseår: 2007 - 2022 Typ: Patella kombinationer Visa

Föräldradjurens diagnos vid parningstillfället

Föräldradjur		Kullar födda															
Kombinationer		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
patella, ua	patella, ua		1	4	4	9	13	14	9	11	10	9	12	9	6	8	6
patella, ua	patella, mediant grad 1				2	2	1	1	3	4	5	5	1	2	4	2	2
patella, ua	patella, mediant grad 2		1	1				2	5	3	4	2					
patella, ua	patella, mediant grad 3												1	1			
patella, mediant grad 1	patella, mediant grad 1							1									
okänt	patella, ua		2	4	7	14	14	11	14	9	10	9	11	7	5	4	4
okänt	patella, lateralt grad 1					1	1										
okänt	patella, mediant grad 1					1	2	1		1	1		2	1	2		
okänt	patella, mediant grad 2			1	1	1		1			2			1			
okänt	okänt	1	7	11	15	4	7	2	5	6	6	4	6	5	8	6	6

Ett av rasens större hälsoproblem är patellaluxation.

Under åren 2017 och 2021 föddes 389 Pražský krysařík, av dessa är totalt 84 hundar undersökta. Detta motsvarar ca 22 % av antalet registrerade hundar under samma period. Av dessa 84 undersökta Pražský krysařík var 62 (ca 74 %) utan anmärkning och resterande med resultat av varierande grad.

Försäkringsbolagens statistik visar att patellaluxation och smärtor i knäleden är ett av de mer förekommande sjukdomstillstånden vilket även stämmer överens med resultatet från hälsoenkäten 2016.

Mål:

- Att minska antalet hundar med patellaluxation

Strategi:

- Att informera uppfödarna om problemet med patellaluxation för att så få hundar som möjligt med patellaluxation går i avel. Detta utan att utarma mångfalden
- Avelsdjur bör före första parning undersökas för patellaluxation av veterinär med specialistkompetens. SPKK rekommenderar att hundarna bör vara undersökta beträffande patellaluxation för att möjliggöra uppföljning av dess utveckling, via SKK:s statistik
- Hunden ska vara lägst 12 månader vid undersökningstillfället. Tik bör ej undersökas i samband med löp
- Avla med försiktighet på hundar med patellaluxation
- Hund med kliniska symptom bör undvikas i avel
- Att varje uppfödare informerar och uppmuntrar sina valpköpare till att göra patellatest på sina hundar för att kunna utvärdera och utveckla avelsarbetet

Mage tarm

Problem med mage och tarm är några av de mest förekommande sjukdomstillstånden hos Pražsky krysařik, både i försäkringsbolagens statistik och i den tidigare gjorda hälsoenkäten från 2016.

Mål

- Minska antalet hundar med problem i mage och tarm

Strategi

- Prioritera hundar med bra funktion hos mage och tarm i avelsarbetet.
- Följa upp problem med mage och tarm baserat på statistik från försäkringsbolagen samt hälsoenkäter

Epileptiforma kramper

”Nedärvning av epilepsi är hos de flesta raser inte klarlagd. I dagsläget avråder SKK från att använda hundar med epilepsi i avel samt att agera med försiktighet gällande avel med hundar som har epilepsi i släkten” citat från SKK hemsida.

Mål

- Minska antalet individer i rasen med epileptiforma kramper

Strategi

- Att undvika användandet av hundar med epileptiforma kramper i avelsarbetet
- Att undvika hundar besläktade med hundar med epileptiforma kramper i avelsarbetet
- Att följa utvecklingen av epileptiforma kramper i rasen via statistik från försäkringsbolagen kombinerat med hälsoenkäter
- Att uppmuntra valpköpare att rapportera utfall av epileptiforma kramper till uppfödarna

Övriga sjukdomar

Följande sjukdomar/sjukdomstillstånd är inte de vanligaste i försäkringsstatistiken men bör följas upp kontinuerligt via försäkringsbolagen samt med riktade hälsoenkäter

- Pyometra (livmoderinflammation)
- Förlossningskomplikationer
- Blåsljud på hjärtat utan fastställd orsak

Mentalitet

Rasen skall enligt standarden vara reserverad och mistrogen gentemot främlingar. Reserverad får inte övertolkas som vare sig rädsla eller aggression då detta är egenskaper som inte är förenliga med en hund som ska kunna fungera i ett modernt samhälle. Rasen skall främst ses som en aktiv sällskapshund, men med egenskaper kvar från sin tid som råttjägare.

Mellan 2007 och 2022 har 25 hundars beteende- och personlighet beskrivits, vilket är ett för litet antal för att ge en god helhetsbild av hur rasens mentalitet ser ut utifrån dessa resultat.

BPH statistik

BPH - översikt

Typ: Födelseår: -

[Att tolka BPH - Raser](#)

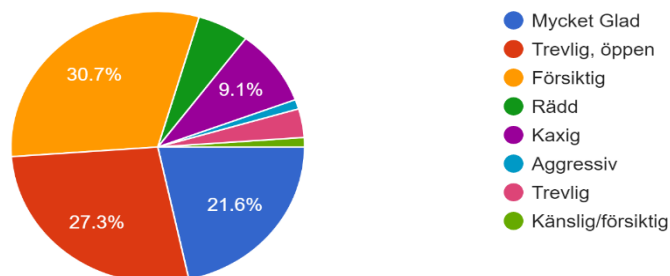

Sammanställning per år	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Totalt för 2007-2022
Antal födda	3	27	56	81	76	111	99	92	102	94	77	100	81	66	65	52	1 182
Antal starter BPH			2	3	2	5	1	6		5		1					25
varav genomförda BPH			2	3	2	5	1	6		5		1					25
Med skott			1	3	2	4	1	6		5		1					23
varav - hanar			1	1	2	1	0	2		3		1					11
varav - tikar			0	2	0	3	1	4		2		0					12
Utan skott			1	0	0	1	0	0		0		0					2
varav - hanar			1	0	0	1	0	0		0		0					2
varav - tikar			0	0	0	0	0	0		0		0					0
Ågaren avstår skott			0	0	0	1	0	0		1		0					2
Beskrivaren avbryter			0	0	0	0	0	0		0		0					0
Ågaren avbryter			0	0	0	0	0	0		0		0					0
Oacceptabelt beteende			0	0	0	0	0	0		0		0					0
Fördjupad genomgång			0	0	0	0	0	0		0		0					0

BPH statistik från avelsdata SKK.

Beteende mot främmande människor

88 responses

Figur ur hälsoenkäten 2016

Baserat på uppgifter i hälsoenkäten bedöms rasens mentalitet som relativt stabil, inga överdrivna rädslor eller aggressioner mot vare sig andra hundar eller människor. Vi ser en viss försiktighet, vilket motsvarar rasbeskrivningen.

Mål

- Bibehålla rasens goda mentalitet och se till så att överdrivna rädslor eller aggressioner inte blir vanligt förekommande i rasen
- Öka antalet avelsdjur som genomför BPH

Strategi

- Öka kunskapen och intresset av mentalitetens betydelse för rasens uppfödare genom rasklubbens hemsida
- Fortsatt insamling av information om rasens mentala status
- Informera om rasstandardens beskrivning av rasens mentalitet för att inte det ska ske en övertolkning som främjar hundar med rädsla eller aggression

Exteriör

Det finns flera exteriöra fel hos rasen som bör beaktas vid avel. Det är dock få kända fel som allvarligt påverkar hundens funktion och vardagsliv.

Ett problem som uppmärksammats är att många unghundar har kraftig förlust av hårväxt på framför allt huvudet och bröstet, men ibland även på andra delar av kroppen. Somliga behåller hårförlusten även som vuxna. Enligt hälsoenkäten 2016 hade ca 25 % av hundarna tunn päls vid tinningarna och på undersidan av kroppen, ca 15 % av hundarna hade tunn päls på halsen, samt ca 5 % hade kala fläckar.

Ytterligare en avvikelse gällande pälsen är vita tecken. Enligt hälsoenkäten 2016 framkommer att ca 80 % av de svarande, uppger att hundarna saknar vita tecken. Här finns dock en osäkerhet om det funnits vita tecken vid födseln som sedan pigmenterats. Ca 20 % av hundarna har någon form av vita tecken, varav 10 % har vita strån på bröstet, ca 3 % har en fläck på bröstet mindre än 1x2 cm, ca 2 % har en fläck större än 2x2 cm på bröstet och ca 5 % har, vita strån på övriga kroppsdelar.

Ögonen ska vara mörka och harmoniera med pälsfärgen. Rovdjursfärgade ögon är diskvalificerande. Förekomsten av över 50 % blå ögonfärg hos merletecknade individer är ett diskvalificerande fel enligt rasstandard.

Svansen ständigt upprullad, eller liggande mot ena sidan samt lågt ansatt svans räknas som fel enligt rasstandard. Enligt hälsoenkäten 2016 framkommer att 56 % av de svarande uppger att hundarna har korrekt sabelformad svans, 22 % svansen något böjd över ryggen, 11 % svansen mycket böjd och nuddar ryggen och 11 % har någon annan avvikelse på svansen.

Öronens uttryck som bör beaktas, även om det inte påverkar hundens hälsa eller funktion, men utseendemässigt förändrar öronens ställning hela hundens framtoning. Hundar av rasen bör ha stående öron. Det är tillåtet enligt standarden med öron med hängande tipp, men det är dock inte önskvärt. Hängöron som ligger tätt emot huvudet är inte tillåtet enligt standarden. Enligt hälsoenkäten 2016 hade ca 80 % av hundarna stående öron och ca 20 % någon typ avvikelse.

Storleken på hundarna varierar. Många individer är för lätta och saknar den massa som är önskvärd, utan den benstruktur och muskulatur som behövs för att överensstämja med rasstandardens mer kraftfulla typ. Andra har både högre och lägre mankhöjd än vad som är eftertraktat. Det finns en stor variationsrikedom även när det gäller närbesläktade djur. Detta kan bero på att det i ursprungslandet Tjeckien ofta gjorts parningar mellan små hanar och stora tikar. En hög inavelsgrad medför generellt små hundar och små kullar. Det kan därför finnas en koppling till att storleken ökar i takt med att inavelsgraden har minskat.

En Pražský krysarik ska ha en mankhöjd på 21–23 cm +- 1 cm, där diskvalificerande fel är under 18 cm och över 26 cm.

Enligt hälsoenkäten 2016 är fördelningen av hundarnas inrapporterade storlek: ca 10 % <20 cm; ca 40 % 20–24 cm; ca 30 % 24–26 cm; ca 20 % > 26 cm

Mål

- Arbeta för att rasen bibehåller sitt karaktäristiska utseende och mentalitet som beskrivs i rasstandard

Strategi

- Avla på rastypiska individer
- Använd avelsdjur utanför rasstandard med försiktighet
- Hundar mindre än 18 cm och hundar större än 26 cm bör användas sparsamt och genomtänkt för att få rasen mer homogen i sin storlek
- Bibehåll fokus på hälsa
- Uppmana uppfödarna att delta i uppfödarkonferenser arrangerade av SDHK och SKK
- Att välja avelsdjur enbart efter utställningsframgångar medför stor utslagning av många fullgoda avelsdjur och därmed minskad genetisk variation då utställningsmeriter och avelsvärde inte är samma sak

Källhänvisning

Avelsdata SKK

Svenska kennelklubbens hemsida

Rasstandard för rasen *Pražský krysařík* 2019

Rasspecifik avelsstrategi för rasen *Pražský krysařík* 2012

Statistik från försäkringsbolagen Folksam, Sveland samt Agria 2021

Svenska Pražsky Krysařík Klubbens hälsoenkät från 2016

Tjeckiska Pražsky Krysařík Klubbens, KPPK, hemsida